

7/4009

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK-610-[7/4009] 252

Konu : Yazılı Soru Önergesi

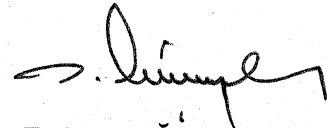
02.03.2012* 16338

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/02/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/4009 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EK :

1- Cevap yazısı (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığı

Bilgi:

Başbakanlık

İzmir Milletvekili Sn. Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/4009 sayılı yazılı soru önergesi:

“Komşularımızla sıfır sorun” anlayışı çerçevesinde yürütülen dış politika neticesinde; bu anlayışa güvenerek Libya’da iş yapan birçok girişimcimiz uzun süreden bu yana mağdur durumdadır.

Halen vergi ve prim yükü devam eden bu firmalarımız, zaten Libya’dan alacaklarını alamamakta, zor durumlarını düzeltebilmek amacıyla Türkiye’de daha da borçlanmaktadır. Ancak hükümetin bu politikası yüzünden kredi kullanabilme kabiliyetlerini oldukça yitiren bu firmalarımız için kredi maliyetleri de hem artmakta, hem de ek yükümlülükleri beraberinde getirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1-) Libya’da zarar gören, işleri yarım kalan, alacağını alamayan firmalarımız hangileridir?
- 2-) Bu firmalarımızın görmüş olduğu zarar, alacak tutarları, ödenmeyen sigorta bedelleri firma bazında nedir?
- 3-) Libya’da zarar gören firmalarımızın alacakları hangi tarihte ödenmeye başlayacaktır?
- 4-) İş yapan firmalarımızın zarara uğramalarından dolayı sigorta bedelleri neden ödenmemektedir? Ödenmesi konusunda Bakanlığınız hangi işlemleri yapmış, sonuçları ne olmuştur?
- 5-) Zarar gören bu firmalarımızın talepleri doğrultusunda, Libya’dan alacaklarının temliki karşılığında Eximbank kanalıyla, uygun şartlarda kredi verilecek midir? Bu kredinin şartları neler olacaktır?
- 6-) Libya’da zarar görmüş firmalarımızın düşmüş olduğu bu darboğazdan kurtulmaları için başkaca hangi önlemler alınmış ve alınacaktır?
- 7-) Bu yürütülen başarısız dış politika çerçevesinde Libya gibi; Mısır, Tunus, Suriye ve diğer Ortadoğu ülkeleriyle iş yapan ancak halen alacaklarını alamayan firmalarımız hangileridir? Bu firmalarımızın zararı nasıl karşılanacaktır?

Cevaplar:

1-2: Libya’da faaliyet gösteren ve projeleri yarım kalarak Bakanlığımıza beyanda bulunan müteahhitlik firmalarının sayısı 147 ve projelerin sayısı 379 olup bu firma beyanlarına dayanan rakamlara göre makine-ekipman zararı 371.456.162 USD ve toplam tahsil edilmeyen hakediş alacakları 1.611.887.720 USD’dir.

3: Müteahhitlik firmalarımızın Libya’daki projelerine dair alacakları hususunda Libya Ulusal Geçiş Konseyi (UGK) ile Hükümetimiz arasında 2011 yılı Eylül ayından itibaren görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Konuyla ilgili taleplerimiz gerek Sayın Başbakanımızın 16 Eylül 2011 tarihinde gerçekleştirdiği Libya ziyareti sırasında UGK Başkanı Sayın Mustafa Abdülcelil’e, gerekse 2 Kasım 2011 ve 24 Ocak 2012 tarihlerinde Libya’ya yaptığım ziyaretlerimde tarafımdan muhataplarına iletilmiştir. Ayrıca 25 Şubat 2012 tarihinde Libya Başbakanının ülkemizi ziyareti sırasında da konu ele alınmıştır. Libya’da halen geçici bir yönetimin idaresi sürerken, hükümet kurulması adına seçim süreci devam etmektedir. Söz konusu meselenin çözümünde muhatapların seçilmiş bir hükümet olarak göreve başlamalarının süreci olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

4: Bakanlığımıza bu konuda herhangi bir şikâyetle bulunulmamış olup sigorta bedellerini tahsil edemeyen firmalarımızın sözleşme yaptıkları sigorta firmalarının Libya’da yaşanan gelişmeler sebebiyle bu firmaların faaliyetlerini yürütmekte zorluk çektikleri göz önüne alınarak, konuyla ilgili yaşanacak gelişmeler Bakanlığımız tarafından takip edilecektir.

5: Eximbank'ın gerekli düzenlemesiyle, firmaların Libya'da tahsil edilmemiş hakediş alacakları için, kredinin teminatı olarak kredinin kullanılacağı para cinsinden düzenlenen Kesin Teminat Mektubu ya da Devlet İç/Dış Borçlanma Senetleri karşılığında, 1,5 yıl geri ödemesiz, 3 yıl vadeli kredi kullanılmasına imkan sunulmuştur. Kredi kullanılması için gerekli koşul olan hakedişlerin belirlenmesi ve onaylanması, Libya'da yaşanan belirsizlik ortamı nedeniyle şu an itibariyle çok zor olduğundan, kredi kullanımının firmalar için kolaylaştırılması amacıyla, Bakanlığımıza firmalar tarafından beyan edilen hakediş alacaklarının Eximbank ile paylaşılması yönünde bir sistem oluşturulmuştur.

6: Libya'da yaşanan gelişmeler nedeniyle Türk girişimcilerinin yatırımlarının korunmasına, Türkiye-Libya ticaretinin sürdürülmesine, anılan ülkede faaliyet gösteren müteahhitlik firmalarımızın ticari haklarının gözetilmesine yönelik olarak Bakanlığımız koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

1. Libya İzleme Masası Kurulması: 20 Şubat 2011 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde "Libya İzleme Masası" oluşturulmuştur.
2. Durum Tespit Formları: İlk aşamada Libya'da proje üstlenmiş Türk müteahhitlik firmalarının maddi zararlarının tespitine ilişkin olarak gönderilen formlarla beyana dayalı bilgi edinilmiş olup daha sonra Bakanlığımız koordinasyonunda Türkiye Müteahhitler Birliği tarafından daha detaylı bir tespit çalışması başlatılmıştır.
3. Mücbir Sebep Hali: Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan 45 numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca; Libya'daki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımıza uygulanacak vergilendirmenin Vergi Usul Kanunu'nun 13'üncü maddesi çerçevesinde "mücbir sebep" kapsamına alınması ve aynı Kanunun 15'inci maddesine göre mücbir sebep hali ortadan kalkıncaya kadar vergi yasaları açısından söz konusu firmalarımız için sürelerin durdurulması kararlaştırılmıştır.
4. Kısa Çalışma ve İşsizlik Sigortası Ödeneği (8092 işçi için): Libya'da yaşanan olaylar sonrasında işsiz kalan vatandaşlarımız;

İşçi ile hizmet akdi devam ediyorsa ve çalıştıkları firmaları başvurdukları takdirde;

• Kısa Çalışma Ödeneği,

(prim ödeme günü esas alınmak suretiyle, 3 ay veya 6 ay süre ile 474-1186 TL arası ödeme yapılabilecektir.)

İşçi ile hizmet akdi kesildiği takdirde ve işverenin rızası halinde;

• İşsizlik Sigortası Ödeneği,

(prim ödeme günü esas alınmak suretiyle 316-632 TL arası ödeme yapılabilecektir.)
seçenekleri mevcuttur.

• 8.092 işçinin dışında kalan, Libya'ya turist vizesi ile giden ve sayıları yaklaşık 10.000 olan işçilerimizin durumunun ne olacağı hususunda herhangi bir mutabakat sağlanamamıştır.

5. SGK Primlerinin Ertelenmesi: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 91'inci maddesi uyarınca Libya'da meydana gelen olayların "Afet Durumu" şeklinde değerlendirilmesi ve bu olaylardan etkilenen işverenlerin durumunun erteleme hali olarak kabul edilmesi mümkün görülmüştür.

6. **Geri Gelen Eşya:** Firmalarımız tarafından sevk edilen /nihai alıcıya teslim edilemeyen mallar için Gümrük Kanunu "Geri Gelen" eşya mevzuatı çerçevesinde malların geri gelmesine ve belli bir ücret karşılığında Serbest Bölgelerde depolanmasına imkan sağlanmıştır.
7. **Eximbank Kredileri:** Eximbank nezdinde, "Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredi" programı kapsamında, taşeron firmaların da faydalanmasına imkan sağlanmıştır. Ayrıca, kredi kullandırılması için gerekli koşul olan hakedişlerin belirlenmesi ve onaylanması, Libya'da yaşanan belirsizlik ortamı nedeniyle şu an itibariyle çok zor olduğundan, kredi kullanımının firmalar için kolaylaştırılması amacıyla, Bakanlığımıza firmalar tarafından beyan edilen hakediş alacaklarının Eximbank ile paylaşılması yönünde bir sistem oluşturulmuştur.
8. **6111 sayılı Kanun:** 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 11 Şubat 2012 tarihli ve 28201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu bağlamda, yapılan düzenleme ile Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkelerde faaliyette bulunan vergi mükelleflerinin 6111 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan amme alacakları mücbir sebep kapsamına alınma imkânına sahip olmuştur.
9. **Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (TKTK):** Libya tarafından önce onaylanan YKTK Anlaşması ülkemiz tarafından da TBMM Genel Kurulundan 05/04/2011 tarihinde geçmiş ve 09/04/2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Anlaşma çerçevesinde Libya Hükümeti'nin Libyalı yatırımcılar ya da üçüncü ülke yatırımcılarının zararlarını gidermeye yönelik olarak alacağı her türlü önlemden Türk yatırımcılarının da aynı şekilde ve aynı ölçüde faydalanması garanti altına alınmaktadır.
10. **Libya Makamlarına Nota:** Libya'daki koşullar düzelir düzelmez firmalarımızın faaliyete geçmeye hazır oldukları hususu, Dışişleri Bakanlığımız aracılığıyla diplomatik kanallardan Libya makamlarına iletilmiştir.

Ayrıca, Libya'da faaliyette bulunan müteahhitlik firmalarımızın Libya'daki bankalarda bulunan nakitlerinin, Libyalı işveren kuruluşlarından alacakları olan hak edişlerin ve bu kuruluşlara verilen kesin ve avans teminat mektuplarının güvence altına alınması amacıyla Dışişleri Bakanlığımız kanalıyla ilgili Libya makamlarına Nota gönderilmiştir.
11. **2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı:** 2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 5'inci maddesi (4)'üncü fıkrası uyarınca; Libya'da faaliyette bulunan müteahhitlik firmalarının anılan ülkedeki faaliyetleri ile ilgili kullandıkları teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin engellenmesi sağlanmıştır.

7: Adı geçen ülkelerle ilgili olarak kriz masaları kurulmuş olup konu yakinen takip edilmektedir.